C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-180/2024

Judecătoria Edineţ
Sediul Briceni
Judecător Andronache A.

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

19 martie anul 2024 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi
Avînd în componenţa sa :
Preşedintele şedinţei de judecată Puşca Dumitru
Judecători Burdeniuc Ruslana, Revenco Angela

Judecînd în ordine de recurs, fără prezenţa părţilor, recursurile declarate de avocatul Melnic Vladislav în interesele condamnatului Cuculescu Vasile şi de către Directorul adjunct al Penitenciarului nr.2 Lipcani, Ţurcanu Alexandr împotriva încheierii judecătorului de instrucţie al Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 29.01.2024, prin care s-a admis parţial plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie;

Ţinînd cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

C O N S T A T Ă:

Prin sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 14.01.2022, Cuculescu Vasile a fost condamnat în baza art.190 al.(2) lit.b), art.190 al.(2) lit.b), art.190 al.(2) lit.b), art.84 al.(1) Cod penal la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activităţi ce ţin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 2 ani. În baza art.84 al.(4) CP, prin cumul parţial al pedepselor aplicate s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 06 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activităţi ce ţin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 2 ani. Terenul executării pedepsei s-a calculat din momentul reţinerii (f.d.30-31).

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 09.11.2022 sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 14.01.2022 a fost menţinută fără modificări. Termenul executării pedepsei în privinţa lui Cuculescu Vasile s-a calculat din 09.11.2022, cu includerea în acest termen perioada aflării în arest de la 28.04.2022 până la 09.11.2022 (f.d.32 - 33).

Prin încheierea Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 02.05.2023 plângerea condamnatului Cuculescu Vasile a fost admisă parţial, după cum urmează: 1) cerinţele privind constatarea condiţiunilor inumane în P 2 Lipcani în perioada 19.12.2022 - 29.03.2023, au fost respinse ca neîntemeiate; 2) s-a constatat faptul deţinerii condamnatului în condiţii inumane şi degradante, contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul 11 Bălţi, fiind redus termenul

pedepsei în condiţiile art.473/4 al.(4) CPP cu 47 zile (f.d.34-35), care a fost menţinută prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 09 august 2023 (f.d.36-37).

Prin sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Făleşti din 31.05.2023, Cuculescu Vasile a fost condamnat în baza art.190 al.(2) lit.b), c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 02 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activităţi ce ţin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 2 ani. Conform art.84 al.(4) CP, la pedeapsa aplicată s-a adăugat parţial pedeapsa stabilită prin sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 14.01.2022, şi s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 6 ani 6 luni, cu executare pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activităţi ce ţin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 3 ani. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 31.05.2023, cu includerea în acest termen durata pedepsei executate din 28.04.2022 până la 31.05.2023 (f.d.38-39), care a devenit definitivă la 16.06.2023 (f.d.40).

Prin sentinţa Judecătoriei Chişinău Sediul Buiucani din 15 iunie 2023, Cuculescu Vasile a fost condamnat în baza art.190 al.(2) lit.b), art.190 al.(2) lit.b) Cod penal, şi prin prisma art.84 al.(1) CP s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activităţi ce ţin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 02 ani. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 15.06.2023 (f.d.41-42).

La data de 27.07.2023 condamnatul Cuculescu Vasile a depus în instanţa de judecată plîngere în condiţiile art.473/2 CPP RM împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

La data de 10.10.2023 avocatul Melnic Vladislav în interesele condamnatului Cuculescu Vasile a depus pe adresa e-mail o plîngere suplimentară prin care a solicitat constatarea faptului că Cuculescu Vasile a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada 19.12.2022 - 13.09.2022, în total 268 zile; 2) a reduce din termenul de executare a pedepsei, aplicată lui Cuculescu Vasile pentru deţinerea în condiţii precare, calculându-se 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie calculate cumulativ; 3) obligarea administraţiei Penitenciarului nr.2 Lipcani de a înlătura condiţiile precare de detenţie (f.d.17 - 18).

În motivarea plângerii a invocate, că prin sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Central din 14.01.2022, Cuculescu Vasile a fost condamnat în baza art.190 al.(2) lit.b),c), art.84 al.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activităţi ce ţin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 2 ani.

Prin încheierea Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 29.01.2024 s-a admis parţial plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-au respins cerinţele condamnatului Cuculescu Vasile privind constatarea faptului deţinerii în condiţii inumane şi degradante în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada 19.12.2022 - 29.03.2023 ca fiind inadmisibile.

S-a constatat faptul, că Cuculescu Vasile a fost deţinut în perioadele 29 martie 2023 - 18 aprilie 2023, 03 iulie 2023 - 14 noiembrie 2023, în Penitenciarul nr.2, în condiţii contrare

prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total 154 (una sută cincizeci şi patru) zile, în calitate de condamnat.

În condiţiile art.473/4 al. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Cuculescu Vasile, cu 16 (şaisprezece) zile pentru 154 (una sută cincizeci şi patru) zile, în care acesta s-a aflat în detenţie, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Cuculescu Vasile prin sentinţa Judecătoriei Bălţi Sediul Făleşti din 31.05.2023, cu închisoare pe un termen de 6 (şase) ani 6 (şase) luni, s-a redus cu 16 (şaisprezece) zile.

S-a obligat administraţia Penitenciarului nr.2 Lipcani să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.

Încheierea în cauză a fost contestată cu contestată cu recurs de către avocatul Melnic Vladislav în interesele condamnatului Cuculescu Vasile, care nu este de acord cu soluţia instanţei, invocând că dificultăţile pe care le-a confruntat Cuculescu Vasile pe parcursul detenţiei sale în Penîtenciarul nr.2 Lipcani au depăşit nivelul de suferinţă inerent detenţiei, prin faptul deţinerii în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ, care nu este extremă, celula populate cu diferite insecte şi acordarea asistenţei medicale insuficiente, condiţii care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO şi suficiente pentm constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Specificând prevederile art.473/4 al.(3), (4),(5) CPP, solicită admiterea recursului, casarea încheierii judecătorului de instrucţie al Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 29.01.2024, cu emiterea unei decizii potrivit modului stabilit de prima instanţă, prin care să fie admisă integral cererea condamnatului, cu privire la condiţiile de detenţie, cu aplicarea în privinţa lui Cuculescu Vasile, a prevederilor art.473/4 CPP al RM, respectiv, reducerea pedepsei de 2 zile pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

În termen împotriva încheierii în cauză a declarat recurs nemotivat şi recurs suplimentar motivat Directorul adjunct al Penitenciarului nr.2 Lipcani Ţurcanu Alexandr, care consideră încheierea pasibilă casării dat fiind că în Raportul de evaluare a condiţiilor de detenţie prezentat în cadrul şedinţei de judecată au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că în Penitenciarul nr.2 Lipcani condamnatului Cuculescu Vasile au fost acordate condiţiile minime necesare de detenţie. Cauza a fost examinată formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucţie bazată exclusiv pe alegaţiile condamnatului. Solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 29.01.2024, rejudecarea cauzei, cu pronunţarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanţă, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea condamnatului Cuculescu Vasile.

Potrivit art.447 al.(1) CPP, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces, al.(2) stipulând, că instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

Procedura înştiinţării legale a participanţilor la proces în temeiul art.447 al.(1) art.447 al.(2) CPP RM a fost executată, cu explicarea participanţilor dreptului de a depune referinţă pe marginea recursului declarat.

La cauză referinţe de către participanţii la proces nu au fost depuse.

Verificînd argumentele invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei prezentate

instanţei, Colegiul penal ajunge la concluzia, că recursurile declarate de avocatul Melnic Vladislav în interesele condamnatului Cuculescu Vasile şi de către Directorul adjunct al Penitenciarului nr.2 Lipcani, Ţurcanu Alexandr împotriva încheierii judecătorului de instrucţie al Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 29.01.2024, prin care s-a admis parţial plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie, urmează a fi respinse ca fiind nefondate.

În conformitate cu art.449 al.(1) pct.1) lit.a) Cod procedură penală, *judecînd recursul, instanţa respinge recursul şi menţine hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Colegiul penal reţine aplicarea corectă de către judecătorul de instrucţie în speţă a prevederilor art.473/4 al.(4) Cod procedură penală, prin reducerea condamnatului Cuculescu Vasile a pedepsei închisorii cu calcularea a 1 zi de închisoare pentru 10 zile de detenţie pe perioada detenţiei sale în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.2 Lipcani, ceea ce rezultă din modificările operate în Legea procesual penală în vigoare din 01.01.2019, care în dispoziţia art.469 al.(1) pct.17/1) stabileşte posibilitatea verificării în cadrul executării pedepsei penale a condiţiilor de detenţie a condamnaţilor, dispoziţia art.473/2 al.(3) CPP statuând, că persoanele deţinute cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţiea pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statul de a asigura condiţii de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit prevederilor art.473/4 al.(3), (4) CPP, în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii. (4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473/2 al.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

La soluţionarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanţă a încălcărilor privind condiţiile de detenţie care au afectat grav drepturile condamnatului, ci şi stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 2 zile, în dependenţă de gradul şi intensitatea suferinţelor.

Totodată Colegiul penal indică, că sunt neîntemeiate afirmaţiile invocate în recursul declarat referitor la faptul, că consideră încheierea ilegală şi pasibilă casării, dat fiind, că în Raportul de evaluare a condiţiilor de detenţie, prezentat în cadrul şedinţei de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că condamnatului Cuculescu Vasile în Penitenciarul nr.2 Lipcani au fost acordate condiţiile minime necesare de detenţie, iar judecătorul de instrucţie a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, or aceste afirmaţii sunt nefondate, instanţa just constatînd la momentul examinării plîngerilor depuse de către condamnat a încălcării condiţiilor sale de deţinere.

Judecătorul de instrucţie just a concluzionat, că Cuculescu Vasile s-a deţinut în Penitenciarul nr.2 Lipcani în calitate de condamnat în condiţii de detenţie care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 CEDO, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Astfel, Colegiul penal indică, că instanţa de judecată corect a concluzionat referitor la admiterea plîngerii condamnatului referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art.3 din

Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, bazîndu-se pe rapoartele organizaţiilor naţionale şi internaţionale ce ţin de acest aspect.

Colegiul penal conchide, că judecătorul de instrucţie corect a constatat, că standardele minime de întreţinere a condamnatului Cuculescu Vasile nu au fost respectate, astfel pot fi apreciate ca fiind inumane şi degradante.

Totodată, Colegiul penal consideră neîntemeiate solicitările invocate de către avocat în interesele condamnatului condamnat în recursul declarat, dat fiind că condamnatul Cuculescu Vasile a beneficiat de reducerea corectă în conformitate cu prevederile art.473/4 al.(4) CPP RM din termenul de pedeapsă pe perioada aflării sale în detenţie în calitate de condamnat în cadrul Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Respectiv, constatând motivarea instanţei a fi una plauzibilă, Colegiul o preea în tot şi o însuşeşte, ceea ce este în corespundere cu jurisprudenţa CtEDO în cauza Albert vs.România din 16.02.2010, potrivit cărei, instanţele naţionale deşi au obligaţia să-şi motiveze deciziile, acest fapt totuşi nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanţa internă, fie prin însuşirea motivelor furnizate de o instanţă inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esenţiale supuse atenţiei sale.

Reieşind din cele expuse, Colegiul penal indică că judecătorul de instrucţie corect a ajuns la concluzia de admitere a plîngerii depuse de către condamnatul Cuculescu Vasile, în baza unei studieri complete şi obiective a circumstanţelor cauzei, astfel încheierea adoptată de judecătorul de instrucţie urmează a fi menţinută fără modificări.

Conducîndu-se de art.449 al.(1) pct.1) lit.a) CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

D E C I D E:

Respinge ca nefondate recursurile declarate de avocatul Melnic Vladislav în interesele condamnatului Cuculescu Vasile şi de către Directorul adjunct al Penitenciarului nr.2 Lipcani, Ţurcanu Alexandr împotriva încheierii judecătorului de instrucţie al Judecătoriei Edineţ Sediul Briceni din 29.01.2024, prin care s-a admis parţial plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie, încheiere care se menţine fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Puşca Dumitru

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Revenco Angela